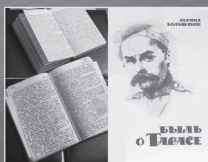

Т. Л. Большакова

«БЫЛЬ О ТАРАСЕ»
ЛЕОНИДА БОЛЬШАКОВА:
ОТ ЗАМЫСЛА К КНИГЕ

Большакова Т. Л. «Быль о Тарасе» Леонида Большакова: от замысла к книге. – Уфа: ИЦ Уфимского филиала Московского государственного гуманитарного университета им. М. А. Шолохова, 2013. – 200 с.

Леонід Большаков оприлюднив за життя понад тисячу публікацій. Він автор майже двох десятків окремих видань тільки про Шевченка: «По следам оренбургской зимы. Книга поисков» (Челябінськ, 1968), «Літа невольничі: Книга пошуків і досліджень про Шевченка періоду заслання» (К., 1971), «Іхав поет із заслання...» (К., 1977), «Оренбургская шевченковская энциклопедия: Тюрма. Солдатчина. Ссылка: Энциклопедия одиннадцати лет. 1847–1858» (Оренбург, 1997), «Там за Уралом, за Елеком...» (Оренбург, 2003) та низка ін.

Тетяна Большакова в черговій книжці про наукову спадщину батька поставила завдання на основі його щоденників, які він вів протягом 20 років, розповісти про історію створення фундаментального роману-дослідження «Быль о Тарасе» (М.; Оренбург, 1993. – Кн. 1: Яман-Кала; Кн. 2: На Арале; Кн. 3: Оренбург), присвяченого трьом рокам заслання Шевченка – 1847–1850. Трилогія була удостоєна Державної премії ім. Т. Г. Шевченка (1994). В основі праці Леоніда Большакова – матеріали архівів Оренбурга, Москви, Києва, Санкт-Петербурга, Алмати. Хронологічно не остання книжкова публікація про Шевченка, вона стала свого роду підсумком понад 60-річної пошукової роботи автора в галузі біографічного шевченкознавства.

Зі щоденникових записів Л. Большакова дізнаємося про проблеми, що хвилювали дослідника: зниження рівня шевченкознавчих розвідок, відхід старшого покоління науковців, необхідність повернення із забуття репресованих шевченкознавців – у першу чергу Сергія Єфремова, ім'я якого перебувало під забороною ще навіть у кінці 1980-х рр. Л. Большаков гостро повставав проти культу Шевченка, наполягаючи на тому, що сучасному поколінню потрібне всебічне правдиве знання про спадщину й постать геніального митця без жодних умовчань і прикрашувань. «Немає кращого способу, – писав дослідник, – віддалити від себе великого, ніж перетворити його на ікону».

Тим прикріше, що тритомник Л. Большакова відсутній нині навіть у фондах Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Україн необхідно його перевидати, скажімо, у серії «Бібліотека Шевченківського комітету» – чи мовою оригіналу, чи в перекладі українською – до 200-літнього ювілею Т. Шевченка. Наскільки відомо, осягну працю (понад 1 тис. сторінок друку!) навіть перекладено українською, однак рукопис лежить без руху в одному з видавництв, у перспективних планах якого «Билиця про Тараса», на жаль, не значиться...

Олександр Боронь

Наші
презентації